

Dosarul nr. 2ra-521/20

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central (jud: T. Andronic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, Gr. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Tudor Roșca, reprezentat de către avocatul Ana Negura,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Roșca împotriva lui Tudor Roșca, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Călărași cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Tudor Roșca, reprezentat de către avocatul Ana Negura, a fost casată parțial hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul central și a fost pronunțată în această parte o nouă hotărâre sub formă de încheiere cu privire la încetarea procedurii civile, iar în rest hotărârea a fost menținută,

constată:

La data de 04 aprilie 2018 Tatiana Roșca a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tudor Roșca, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Călărași cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 03 mai 2004 a fost înregistrată căsătoria cu pârâtul la Primăria s. Unțești, r-nul Ungheni în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 03, iar din căsătorie au doi copii minori, XXXX și YYYY.

A menționat că, viața în comun cu pârâtul a eșuat. În timpul căsătoriei cu pârâtul s-a creat o atmosferă de neînțelegere.

A considerat inoportun menținerea familiei, eșuând toate căile de împăcare.

A solicitat desfacerea căsătoriei înregistrată între ea și pârât la Primăria satului Unțești, r-nul Ungheni, în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 03, determinarea domiciliului copiilor minori, XXXX și YYYY și încasarea de la pârât a pensiei de

întreținere a copiilor minori în sumă de 1000 de lei lunar pentru fiecare copil și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 17 octombrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul central a fost admisă acțiunea depusă de către Tatiana Roșca, a fost desfăcută căsătoria înregistrată între Tatiana Roșca și Tudor Roșca la Primăria satului Unțești, raionul Ungheni în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 03, a fost determinat domiciliul copiilor minori, XXXX și YYYY, cu mama Tatiana Roșca și au fost încasate de la Tudor Roșca în beneficiul Tatiane Roșca pensia de întreținere a copiilor minori, XXXX și YYYY, în sumă de câte 1000 de lei lunar, din salariu și toate veniturile, începând cu data de 04 aprilie 2018 până la atingerea majoratului de către copii și taxa de stat în sumă de 140 de lei.

Prin decizia din 15 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Tudor Roșca, reprezentat de către avocatul Ana Negura, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost trimisă cauzei spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul central a fost admisă acțiunea depusă de către Tatiana Roșca, a fost desfăcută căsătoria înregistrată între Tatiana Roșca și Tudor Roșca la Primăria satului Unțești, raionul Ungheni, în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 03, la eliberarea certificatelor de desfacere a căsătoriei a fost dispusă încasarea de la Tudor Roșca în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 1000%, ceea ce constituie 200 de lei, iar Tatiana Roșca (Vieru) a fost scutită de plata taxei de stat, a fost stabilit domiciliul copiilor minori, XXXX și YYYY, cu mama Tatiana Roșca și au fost încasate de la Tudor Roșca în beneficiul Tatiane Roșca pensia de întreținere a copiilor minori, XXXX și YYYY, în sumă de câte 1000 de lei lunar, din salariu și alte categorii de venituri, pentru fiecare copil, începând cu data de 04 aprilie 2018 până la atingerea de către ambii copii a majoratului și taxa de stat în mărime de 140 de lei.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Tudor Roșca, reprezentat de către avocatul Ana Negura, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea stabilirii domiciliului copilului minor, XXXX, cu mama Tatiana Roșca (Vieru) și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care a fost încetată procedura civilă pe cerința înaintată de către Tatiana Roșca cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, XXXX, cu mama Tatiana Roșca (Vieru), în legătură cu atingerea de către copilul minor, XXXX a vârstei de 14 ani. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La data de 28 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Tudor Roșca, reprezentat de către avocatul Ana Negura, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece a fost interpretată eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele, precum și concluziile instanțelor judecătorești, expuse în hotărâri, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

A menționat că, în ședința de judecată nu au fost prezentate motive incontestabile, care ar fi dus la destrămarea familiei.

A susținut că, pe tot parcursul dezbaterilor judecătorești recurentul a pledat pentru păstrarea familiei.

A afirmat că, intimata nu a adus nicio probă, care ar demonstra imposibilitatea păstrării familiei.

A notat că, nu este clară și motivată concluzia primei instanțe privind scutirea Roșca Tatiana de plata taxei de stat la primirea certificatului de divorț, încasând-se doar de la recurent.

A specificat că, pe de o parte, instanța de apel a reținut că, prima instanță a stabilit că, copilul minor, XXXX se află la domiciliul mamei, astfel, recurentul urmează să achite pensia de întreținere a ambilor copii, iar pe de altă parte, a menționat că, soluția primei instanței cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, Ion Roșca cu mama este injustă. Nu este clară această motivare a instanței de apel.

A invocat că, copilul a declarat că, de când mama sa a plecat la lucru în Israel, a trecut cu traiul la bunicul pe linie paternă, care se ocupă de educația lui, material este întreținut de ambii părinți, fapt confirmat prin concluzia asistentului social și prin certificatele eliberate de către Primăria s. Hirova, r-nul Călărași, anexate la materialele dosarului.

A considerat că, recurentul nu poate fi impus să achite intimei pensia pentru întreținerea fiului, deoarece acesta nu locuiește cu mama, care este plecată peste hotarele țării, locuiește la bunicul pe linie paternă și este întreținut material de tată.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 24 iunie 2020 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 03 mai 2004 Tudor Roșca a înregistrat căsătoria cu Tatiana Roșca la Primăria s. Unțești, r-nul Ungheni în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 03, iar din căsătorie au doi copii minori, XXXX și YYYY.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Tatiana Roșca a solicitat desfacerea căsătoriei înregistrată între ea și Tudor Roșca la Primăria satului Unțești, r-nul Ungheni, în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 03, determinarea domiciliului copiilor minori, XXXX și YYYY și încasarea de la Tudor Roșca a

pensiei de întreținere a copiilor minori în sumă de câte 1000 de lei lunar pentru fiecare copil și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, desfășcând căsătoria înregistrată între Tatiana Roșca și Tudor Roșca la Primăria satului Unțești, raionul Ungheni, în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 03, la eliberarea certificatelor de desfacere a căsătoriei dispunând încasarea de la Tudor Roșca în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 1000%, ceea ce constituie 200 de lei, iar Tatiana Roșca (Vieru) a fost scutită de plata taxei de stat, stabilind domiciliul copiilor minori, XXXX și YYYY, cu mama Tatiana Roșca și încasând de la Tudor Roșca în beneficiul Tatiane Roșca pensia de întreținere a copiilor minori, XXXX și YYYY, în sumă de câte 1000 de lei lunar, din salariu și alte categorii de venituri, pentru fiecare copil, începând cu data de 04 aprilie 2018 pînă la atingerea de către ambii copii a majoratului și taxa de stat în mărime de 140 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Tudor Roșca, reprezentat de către avocatul Ana Negura, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe în partea stabilirii domiciliului copilului minor, XXXX, cu mama Tatiana Roșca (Vieru) și pronunțând în această parte o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care a încetat procedura civilă pe cerința înaintată de către Tatiana Roșca cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, XXXX, cu mama Tatiana Roșca (Vieru) Tatiana, în legătură cu atingerea de către copilul minor, XXXX a vârstei de 14 ani, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, soluția dată de către instanța de apel este pripită.

Astfel, în conformitate cu art. 130 alin. (1) și (2) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

La caz, se reține că, instanța de apel, considerând întemeiată soluția primei instanțe cu privire la încasarea de la Tudor Roșca în beneficiul Tatiane Roșca a pensiei de întreținere a copilului minor, XXXX, a reținut că, prima a stabilit că, copilul minor XXXX se află la domiciliul mamei, astfel, Tudor Roșca urmează să achite pensia de întreținere a ambilor copii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, ajungând la această concluzie, nu a supus verificării și aprecierii avizele Direcției asistență socială și protecție a familiei Călărași a Consiliului raional Călărași nr. 756 din 10 octombrie 2018 și nr. 397 din 16 aprilie 2019, din care rezultă că, părinții copiilor minori, XXXX și YYYY sunt plecați peste hotarele Republicii Moldova, iar YYYY se află sub tutelă la Ludmila Clim și XXXX – la bunicii paterni (f. d. 36, 156, vol. I).

De asemenea, instanța de apel nu a supus verificării și aprecierii certificatul Primăriei s. Hirova, r-nul Călărași nr. 147 din 29 mai 2018, din care rezultă că, din luna octombrie 2017 minorul XXXX se află în grija bunicului Ion Roșca, locuitor al s. Hirova (f. d. 78, vol. I).

Mai mult, instanța de apel a trecut cu vederea declarațiile date de copilul minor XXXX în ședința de judecată a primei instanțe din 13 iunie 2019 și, anume, acesta a declarat că, vrea să locuiască mai departe cu tata Tudor Roșca (f. d. 167, vol. I).

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a dat nicio apreciere clară probelor din dosar, dar la general a indicat că, prima instanță a stabilit că, copilul minor Ion Roșca se află la domiciliul mamei.

În contextul dat, instanța de recurs relevă că, cele descrise incontestabil indică la o examinare superficială a pretenției cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Ca urmare, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Roșca Tudor, reprezentat de către avocatul Negura Ana.

Se casează integral decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Roșca Tatiana împotriva lui Roșca Tudor, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Călărași cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic